

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR” ÉS A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET” KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda:
Megyeház.
 Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.
 Kiadóhivatal:
 Az EPERJESI NÉPBANK helyiségeiben, főutcza 2 ik sz. a.

Megjelen: minden vasárnap.
 Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:
 Egy évre 5 frt — kr.
 Félévre 2 „ 50 „
 Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetési díj:
 háromhasabos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.
 Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajczár.
 Nyiltér minden sor 10 kr.

Megyei nyugdíjalap.

E lapok hasábjain a mult évben többször, ez ideig pedig legutóbb a 3-ik számban olvastam fejesóvalva a megyei nyugdíjalap létesítése érdekében írt lelkes cikkekkel, melyekre egyenként s részletesen egyáltalában semmi kedvem reflektálni — s jelen szerény soraimmal, — az igen t. szerkesztő úr becses engedelmével, ha ugyan helyt ad az ellenvéleménynek is.*) — csupán arra szoritkozom, hogy az annyszor hangoztatott megyei nyugdíjalap szükségességét a megye t. közönsége előtt általánosságban annyival is inkább kellő világításba helyezzem, mert a legközelebbi megyei közgyűlés, melyen körülbelül szövegére fog kerülni ezen ügy, már is küszöbén áll.

Előrebocsátólag határozottan kijelentem, hogy én azon szilárd meggyőződésben élek, hogy a megyei nyugdíjalapra absolute semmi szükségünk sincs.

Nincs szükség a megyei tisztviselők, s még annál kevésbé a megye érdekében.

Ezek után hozzáfogok ezafelől nem tüdő indokolásom előadásához, melynek igazságát a legkonokabb optimista is kénytelen lesz beismerüi.

Igen jól tudjuk mindnyájan, hogy a megyei tisztviselők választás útján jutnak hivatalukhoz. Minden tisztviselő-kandidátus tehát biztos tudatában van annak, midőn az illető tisztségre aspirál, hogy megválasztatása esetén mit kap hivatalával, milyen előnyökben fog részesülni s mily természetű a megye kötelezettsége vele szemben. Már most t. uraim a józan ész logikája erősen diktálja azt az igaz következtetést, hogy az olyan hivatalnokká akaró úri ember, a ki nyugdíjra is tart igényt, egyszerűen ne lépjen a megye szolgálatába, hanem keressen magának oly állást, a hol a nyugdíj illető igényei teljesíthetők, a hol az ususban van. Ennél nincs egyszerűbb dolog a világon. A kinek nem engedjen helyet olyanoknak, kik szerencsájüknök fogják tartani, ha megyei tisztségre szert tehetnek, s a kik bizonyára örömmel s testtel-lélekkel járnak

*) Bár nem osztozunk a t. cikkirő véleményében, e kérdés fontos voltánál fogva szívesen adunk helyet véleményének. Szerk.

el majd hivatalukban a mostan fennálló rendszer mellett is.

Biztosítom a tekintetes vármegyét, hogy akad nemesek e l e g, hanem s o k ilyen ember!

Aztán tessék tekintetbe venni azon körülményt is, hogy a megyei nyugdíjalap csakis a jelenlegi tisztviselők horrendum áldozatkészsége s megterhelhetése révén létesíthető, a mennyiben a tervezet szerint minden megyei tisztviselő egy évi fizetésének 10%-kával egyszersmindenkorra, magasabb illetménybe lépéskor egy évi fizetésstöbbletének 30%-ával s végre állandó járulékképpen a rendszeres évfizetésnek 2%-val volna kénytelen hozzájárulni az alap létesítéséhez. Már méltóztassanak megengedni, hanem ez a manipuláció, igen szeliden szólva, nem méltányos a jelenlegi tisztviselőkkel szemben, mert hát az nagyon is világos dolog, hogy azok a jó emberek, kik meghozták e nagy áldozatot, maguk — nagyon, de nagyon is valószínű! — alig élveznek annak gyümölcsét. Már pedig másnak a javáért hozni áldozatokat, — még ahhoz talán oly módon, hogy e miatt saját szájküldőj vonjuk meg a mindennapi kenyeret, — a mai reális korban nemesak, hogy szokásban nem levő nagylelkűség, hanem lehetetlen is!

Lehetetlen, mert nagyon, nagyon szegények vagyunk!...

Az az argumentáció, hogy egyik-másik tisztviselő a közválasztásoknál önhibáján kívül igen gyakran kiesik állásából s ezáltal nyugdíjalap hiánya folytán a szó szoros értelmében a legnagyobb nyomornak van kitéve, — olyan gyöngye bázison nyugszik, hogy tulajdonképpen ellenbizonyításra sem szorulna, — mert hiszen tudja azt országvilág, hogy Sárosmegye közönsége tisztviselőivel szemben mindig a legnagyobb méltányosságot tanúsította, a mennyiben 100 közül alig 1—2 eset van arra, hogy a már szolgálatban levő hivatalnokait, — ha csak nagyon is alapos okok nem forogtak fenn, — megbuktatta volna.

E tekintetben tehát a megyei tisztviselők jövője teljesen biztosítva van!

Ami már most maga a megye álláspontját illeti e tárgyban, még inkább kötelességünk ellenézni a nyugdíjalap létesítését.

Epen nem szükség e helyütt megyénk szomorú anyagi viszonyait festenem, mert hiszen azt

mindnyájan igen jól tudjuk, hogy kis és nagy községeink a cifrábnál-cifrább állami adók, községi s megyei pótlékok, iskola, közmunka, közegészségügyi stb. költségek terhe alatt annyira meg van görnyedve, hogy maholnap alig fogja bírni a jármot, melyet a nyugdíjalap létesítése ismét csak súlyosbíttani akar, midőn tervezetbe veszi, hogy a községek egyenes adójüknak 1%-ával szintén járuljanak hozzá az alaphoz.

Uraim! erőt felülhaladó teher alatt a legerősebb athléta is összeroskad! — ahelyett, hogy nagyobbítanók a terhet, inkább könnyítsunk rajta, mert szegény népünk sines ám birtokában a kaliforniai aranybányáknak, hanem csak a Makovicza zabtermő silány talajának.

Es mit szóljak ama bizarr határozathoz, mely a tervezetben a megye közönségével vállalt szavatosságot a megszavazott nyugdíjalap kifizetéseért? Ez igazán csakis felületes gondolkodás szüleménye lehet, mert olyas valamit kívánni, hogy pl., ha az évi nyugdíjak 6000 frtot tesznek ki s az alaphól nem telik csak 1000 frt, — mondom hogy ilyenkor ismét csak a szegény vármegye pótolja a hiányzó 5000 frtot, — jó félekkel lehetetlenség megszavazni akkor, midőn a megyének egyéb fontosabb dolgokra sines pénze!

A megye e tekintetben egyáltalában semmiféle garanciát nem vállalhat, hacsak épen nem akar ahhoz a favágóhoz hasonlítani, a ki maga alatt vágta a galyat.

De különben is elég fényes bizonyíték az országgyűlés eljárása s magatartása a megyei nyugdíj-intézményekkel szemben — arra nézve, hogy azokra absolute nincs szükség.

Tudjuk, hogy e tárgyban felterjesztés intézette az országhoz, mely az országos nyugdíjtörvényt már meg is alkotta, a nélkül, hogy csak említést is tett volna benne a megyei nyugdíj-intézményekről. Ezen eljárás világosan hirdeti, hogy annak szükségét maga az ország sem látta be, azért ejtette el.

Es mégis vannak emberek, kik erőltetni akarják a dolgot!?

Ha eddigelé megélhettek tisztviselőink a mostani rendszer mellett, bizonyára meg fogunk élni ezennel is!

Egy bizottsági tgy.

TÁRCZA.

Önvád.

Elöttem vagy éjjel, nappal
 Te borongó, drága lélek, —
 Szomorúan állsz elöttem,
 Szemeidbe nézni félek!

Ha így látlak: felriadnak
 Bennem a vágy és a bánat —
 S könyörögve emelem fel
 Karjaimat te utánad.

Elsápadsz . . . De szemeidben
 Felragyog az égi derű,
 Rám tekintve elmosolyogsz,
 De e mosoly oly keserű!

Hisz' e mosoly hűségednek
 Elitélő nagy bírāja —
 S felém zúg az önvád metsző
 Ezer ny-lvü harsonája!

Hasztalanul esdekelek,
 Szavaimnak nincs hatalma
 S mint az égnek lehullate,
 Eltűnsz lelkem régi álma!

Későn látom, hogy mit bírtam
 Benned kedves szende alak,
 Most ha újra enyém volnál:
 Térdeimen imádnálak! . . .

Éva leánya.

Nehéz gobelin kárpitokkal diszített, elegáns szalonban a kandalló tűzét szemléli Sylvia, közelében Altorjai Ákos ül, heves beszédet folytatva.

Altorjay esinos fiatal ember és férfias, intelligens arcát e pillanatban az ihlettség tüze pírall borítja; jöllehet minden szavát szíve sugallja, még sem tudott Sylvia előtt beszéde iránt érdeklődést kelteni. Sylvia varázslóan szép asszony, ifju és özvegy, ki csodás fekete fejével, tévedező sötét nagy szemével, finom kedves mosolyával és bizarr ötleteivel a regények és vígjátékokban annyi érdekességgel felruházott fiatal özvegyeket teljesen elhomályosítja. Altorjay a régi dalt zengi előtte; ő szereti a szép özvegyet s egyedüli óhaja: őt nőül bírni, már többször kérte meg, hogy nyujtsa oda azt a piczi kis kezét, de Sylvia rendesen nagy ügyességgel siklott ki a felelet elől.

Ma azonban Akos szívében duló ár leromboló a gátakat s visszatarthatlanul tört elő; ő nem tágit többé: határozott választ követel.

— Sylvia! beszéljen — kiáltja szenvedélyesen a türelmét vesztett imádó.

— Beszéljek? — Istenem, de mit? szölt Sylvia nyughatatlan mozdulatokba törve ki s zavartan majd az órára, majd pedig Altorjayra tekintve.

— Ah! Altorjay, ön valóban szörnyű ember; mennyire sarokba szorit! En igazán félni kezdek magától.

A kandallón álló óra háromnegyed hetet ütött, Sylvia összeresztent s egész önfelédten kiáltá:

— Altorjay! Edes barátom, boecásson meg, de én nem akarom önt tovább orránál fogva hurczolni, határozott válaszom; nem megyek újból férjhez.

— Nem! nem, soha! Kiszabadultam a sárkányvárból, megszabadultam Dornyey ár: argus tekintetétől. — Oly szabad! . . . oly boldog vagyok most! . . .

— Félek és irtózom a lánczok zörejétől. Kérem hagyjon el most, menjen kedves Altorjaym, ön ma egy cseppet sem érdekes; akkor jöjjön ismét, ha nyomott kedélyállapota megeléknült. Látja, nem tarthatom azt igaz, jó barátomnak, ki azt követeli

tőlem, hogy ismét a házasság járma alá hajtsam szegény fejemet. Ez merő kegyetlenség. Ugy ám, jöjjön el máskor, majd ha vigabb lesz, ha nem lesz oly komoly az arca, hisz igen jól tudja, hogy én nevetni szeretek.

Altorjay izgatottságát leküzdve kelt fel ülőhelyéről, aztán fájdalommal gunyorral kezdé:

— Asszonyom! ime megismertem önt teljesen. Oh asszonyok! asszonyok! De hisz ilyenek önök mindannyian: azt a férfit, ki komoly gondolatokkal és igaz érzelmekkel elteltet közelít feljök, azt unalmasnak, kiállhatatlannak nevezik, az önértetes férfit, ki valóban képes arra, hogy egy nőt boldogítson s azt egész életén át szeretetével felkarolja, azt nem veszik önök számításba, nem értik meg komoly és nemes büszkeségét, Önöknek viharos szenvedélyek kellenek. — Az az érdekes, a nagyszerű ember, az olyan ledér, szélesap imádó, kinek minden frivol szava: gyujtó frázis, paradoxon, ki eléggé léha, s képes az önk gyengeségét kiaknázni, képes önöket a világ szemében lovagiatlan módon kompromittálni, s képes az önök szívét körlelhetlen módon szétzúzni. Az ámitásnak, a tettetésnek a hitványaságoknak tapsolnak önök, s jó hírnevöket, becsületöket szívesen eldobják s tiporják sárba, ha az olyan, önök által nimbussal körülvett férfit meghódították. Föltétlenül ilyenek önök a modern társadalom asszonyai, kik a magasabb erkölcsi fogalmat elfojtják magukban. Higye meg, felvilágosultságukkal megszünt a szüziés, a nőies ártatlanság. Elhagyom önt asszonyom, elhagyom s nem fogom megsiratni, sőt áldom végzetemet, hogy önt ama komoly lépés előtt — megismerhettem.

Ezután hideg fejetéssel elhagyta a termet, Sylvia könnyebbülten lélegzett fel.

— Ah! végtére elment. Már attól félttem, hogy Kálmán itt fogja őt találni. Minő kiállhatatlan is ez az Altorjay, akár egy professzor, ha, ha, ha, s az a pathos! A nagyszabású diktio a naiv és érzékeny falusi kisasszonykák előtt bizonyára meg-

A pálinka és tótjaink.

Teljes igaz van a közlő urnak, ki e lapok mult számában azt írja, miszerint tótjaink már eléggé okullhattak volna a pálinka káros hatásán.

Bizony elég elrettentő példát látnak idő-ről-időre; de nem is szükséges az erre alkalmas idő után várakozni, ott van az elrettentő példa minden tót parasztnak. Ugy-e bár mily ritka esetben lehet egy jó kinézésű, telt piros arcú, testes tót parasztot látni? Harmincz éves korában már legalább is ötvenesnek néz ki; idő előtt megöregszik, és többnyire tüdőbajban hal el. A baj okát senki sem fogja klimatikus körülményekre vezetni vissza! — Igaz, többnyire nem igen jól táplálkoznak, de még sem oly rosszul, hogy én ezt testök elkorcsosodása valódi okának tudnám tartani. Mert a gyermekek oly duzzadt piros arcúak, azután a leányok és legények oly szép, erős testalkatúak, hogy csupa életerő egész természetük; ezek pedig szintén csak úgy étkeznek, mint a szőlők; de a vitriol-méreg meg nem rontotta, vagy ronthatta meg véreiket, idegeiket! Ha azonban már önállóvá lesz a férfi, de meg a nő is, és minden keresményét a „zsidó“-hoz viszi, akkor kezd a természetűtől különben teljes erővel ellátott test hanyatlani, nyomorulttá lenni. Ily stádiumban parasztnak már nem sokat ad az étkezésre, képes lesz egész napon át egyedül pálinkáit mellett bármily erősen dolgozni, ennek következtében emésztő szervei mindig jobban és jobban romolnak el, teste annyira egyengül, hogy vannak egyének, a kik, ha csak egy pohárkával is megisznak, már is meglátszik rajtuk a szesz ésbomlasztó hatása.

Parasztnépünk még csak gyermekkorát éli; gyámság alatt kell tartani, mint a kis gyermeket.

E sorok írója falusi lelkész lévén, volt alkalma parasztnépünk eme szerencsétlen szokását, bűnét megfigyelni, volt alkalma a pálinka-méreg népnél közt eszközölt romboló hatásáról meggyőződni, s ennél fogva bátran mondhatja, miszerint szerencsétlen gondolat azt állítani, mintha a népet nem szabadna törvényadta jogiban, szabadságában zavarni, majd el fogja magától távolítani, ha káros hatásáról meggyőződik. Mond meg a cukrot szerető gyermeknek, hogy ebben a zöldszínű cukorban mérge van, — megfigyeletlen pillanatban el fogja esenni és megeszi!

Népem, mondhatom, egyike a legjobbaknak megyékben; igen sok dologban szívesen hajt szavamra; de hiába mennydörgök én a szószékrol, az iskolában, utcán, opportune, im portune a pálinkaivás ellen! Nem iszik addig, míg alkalma nincs; a legjözanabb életű, legbeesületesebb, jó hírnevűkre s megbecsülésekre sokat adó emberek alkalomadtán — lerészegednek.

Komolyabban akarni a pálinkaivás ellen föllépni, a népet a mértéktelenségi egyletekbe való belépésre buzdítani, annyi, mint a regalebirtokostól vagy bérletjéről bepereltetni, erre van elég példánk az országban.

Mi itt a teendő? pedig tennünk csak kell valamit!

A tanító nem léphet fel egész szigorúsággal e dologban; de kedve sines hozzá, nehogy úgy járja meg, mint egyik kollégája, ki midőn a vallás-és közoktatásügyi minister buzdítása következtében a népet a pálinka ivástól le akarta beszélni, ugyanezen magyar kormány egy másik ministerének túl-

tette volna hatását, azokat kétségtelenül szörnyen megrikatta volna, én azonban sehogy sem tudom elismerni horderejét, gyűlöletöm a morál hirdetőit. Igazán nem bánom, ha nem is tér többé vissza. S egy ízben hittem, hogy szeretem őt — őh én balga, de pe-sze, akkor nem ismertem Barnay Kálmánt. Kálmánt szeretem hévvel, lánggal egy nő sziv teljes rajongásával.

A kandallón álló óra hetet ütött, Sylvia feljött s örömtől sugárzó arccal kiált:

— Enfin! azonnal itt lesz. Oh! minő boldog, minő szép est lesz ez! itt a kandalló közelében, a gőzölgő Samowár mellett, édesen eseevve az üdvözítő szerelemről. Oh Kálmán! Kálmán mily határtalanul szeretlek.

Es erre feszült figyelemmel, a legesekélyebb neszre fölszólt hirtelenül s majd az ajtóhoz, majd az ablakhoz futott.

Már perezek mulottak, Sylvia aggódó nyughatatlansággal járkált a teremben.

— Valóban kétségbejítő! Oh! de minő kegyetlen ember ez a Kálmán. Egy esepet sem pontos. De hát ilyenek a szivtelen férfiak, nem gondolják meg, hogy halálra gyötrik és kineznek a szerető nőt késédelmökkel. Oh már mennyi asszonyt vitt ez a sirba.

Az óra egy negyed nyolezat üt.

— Istenem! istenem, minő rémséges emótióba helyez ez az udvariatlanság. Kegyetlenül kikap, megkínózik ezért.

Sylvia egész valóját lázas nyughatatlanság szállotta meg.

— Ah! de talán el sem jön suttagá ijedten.

— Léptek! léptek! sikolta fel, az ajtógyorsan felrántva, melyben Barnay komornyikja állott, nagy alázattal egy levelet nyujtva az igéző özvegy felé, Sylvia visszatáborodott, s remegő keze majd kiejtette a kapott levélkét, s csak midőn ismét minden erejét összeszedte, volt képes a következő sorok elolvasására:

buzgó közege 50 frtban marasztalta el a szegény tanítót, mint regalejog esonkítót! — A lelkész — lévén a patronusok többnyire regalejog biztosok is, — nem akarja magát annak a veszedelemnek kiténni, hogy kegyura még szűkmarkubb legyen iránta; azután meg, ha egy tanítónak kézzelfoghatólag adhatták tudtára, miszerint Magyarországon a részegeskedés nem tilos, s annak akadályozói mint regalejog-esonkítók büntetendő esekeményt követnek el, — miért ne tehetnék ugyanezt egy lelkészszel is, különösen mikor ugyis annak idejében a mostani belügyminister eltiltotta a trencsényi papokat attól, hogy mértéktelenségi egyleteket alakíthassanak.

A pálinka ivást oly módon akarni megakadályozni, mint azt az „Eperjesi-Lapok“ közlöje javasolja, hogy t. i. szabályrendeletileg ki kellene mondani a maximális pálinkaquantumot, melyet egyes parasztnak kiszolgáltatni szabad legyen — aligha lesz célravezető a mennyiben az amerikai pénzzel bővelkedő parasztnak azt fogja mondani „keveset, de gyakran!“ azután ki is fogná a koresmárost ellenőrizni?!

Legjobb lenne törvényt alkotni, úgy mint a szomszéd Galieziában, melynek értelmében nyilvános helyen talált vagy látott részeg ember érzékenyen meg lenne büntetendő, ha pedig ez koresmárbán történne; nem csak a koresmáros, de a lelketlen „cehezők“ is büntetéssel sújtandóak; s a mi fő, a koresmák vásár- és ünnepeken be volnának zárandók.

Es valóban itt az ideje, e dologban valamit komolyan kezdeményezni nem csak a szegény kis-korú nép, de a magunk érdekében is; hiszen az ugynevezett „vadnapok“-ban (milyenek az utolsó farsang, (az újonczállítás stb.) már nem tanácsos egy tisztességes embernek az utcán mutatni magát, mert a részeg parasztnak — van elég példa rá, — tudván, hogy ugy sem lesz nagy baja, legfőjebb eleskiják, — képes nem csak úri férfiakat, de még nőket is insultálni, tettelesen hántalmazni, mit különben józan állapotban korántsem tenne meg, a mennyiben kijózanodása után térdenállva jön bocsánatot kérni.

A részegeskedést eltító törvényre alkalmasint addig kellend várakoznunk, míg a regalejog meg nem lesz váltva.

Jöjjön el hát mielőbb az ő országát!

B. M.

Dr. Schmidt Gyula országgyűlési beszéde a felsőház reformjáról.

T. ház! (Halljuk!) Midőn a napirenden levő nagyfontosságú törvényjavaslat fölötti vitának jelen előhaladott stádiumában szólok fel, — szolgáljon mentességemül, hogy ezuttal először s csak rövid időre kérem ki a t. ház nagybecsű figyelmét — s szolgáljon mentességemül, hogy azon általános érdeklődés, mely úgy e ház falain belül, valamint a haza minden vidékén a szükséges és általánosan óhajtott förendiházi reform iránt a megválasztottakkal együtt az egész hazai választóközönséget is élénken foglalkoztatja, engem is szavazatom rövid indoklására ösztönöz. (Halljuk!)

A tervezett reform célja, terjedelme, az új felsőházban megtartandó régi s abba beillesztendő új tényezők, az újraalkítás alaki módja iránt, — mely ez esetben a célbavett eredmény szempont-

„Imádojt angyal!

A föld legszerencsétlenebb halandójának képzeli magát e pillanatban az on Kálmánja. Egy közbejött, de felette fontos esemény becsukja ime a mai váravárt estén előttem a mennyország kapuit. Legjobb barátom, egy becsületbeli ügy elintézésére kért fel; a lovagias dolog elintézése halaszthatatlan. Két ember élete van a kockán, nem mehetek önhöz. Szenvedek Sylvia, egész napon át a mai este gondolék, képzeletemben hallám ruhája suhogását, éreztem szép kis keze érintését, éreztem ama villanyos hatást, melyet csak az ön közellété idéz elő, s szívtam terméinek narkotikus illatát és ime a kéréllhetlen sors meghiusítá a legszebb tervet. Holnap azonban teljesen az önő Kálmán.”

— Nem jön! nem jön! kiáltá magánkívül Sylvia, s zokogva veté magát egy támlányba, végre ismételen átolvasgatá a levelet s kissé megnyugodott, azon gondolkozott: valjon eléggé fontos az indok, mely Kálmánt távol tartja? Hisz oly szépen ír, az egész levél telve van szeretetteljes, gyengéd szavakkal, bele kell nyugodni, s talán csak elérkezik az a holnap is.

— Oh! de hát mit csináljak most egyedül, ily elhagyott árván?

Hirtelen egy eszméje támadt.

— Igen! igen, elmegyek Evelinehez, megkérem, jöjjön velem a divatárushöz, a holnaputáni bárla a toillettemhez szükséges virágokat megvásároljunk. Evelinneks felséges jó izlése van. Bizony már akármint beszél az a gonosz világ, hogy Evelin ilyen rossz és olyan coquette asszony, a toillettek dolgában mégis csak páratlan, aztán olyan jó szíve van, egy esepet sem irigy.

Csakhamar rávette kalapját, köpenyét s gyors léptekkel ment Evelin lakására.

A mint az előszobába lépett, egyenesen Evelin szobája felé rontott, de nagy meglepetésére ezt zárva találta, körültekintett, a csengetyűt kereste,

jából lényeges horderővel bír, — jelesül: öröklés, census, kinevezés vagy választás legyerekek-e alapkövei azon új fontos épületnek, melyet a haza díszére s nemzeti alkotmányunk megszilárdítására szükségkép építenünk kell: mindezek feletti elméleti fejtegetésekből, történelmi deductiókból, más államok hasonintézményeinek mintaképeni felmutatásából a t. háznak már oly bőven kijutott, hogy feladatommak tűztem ki ezuttal csak gyakorlati szempontból venni bírálat alá az egymástól eltérő nézeteket és indítványokat.

A vita lényege e két jelszóban kulminál: kinevezés vagy választás? S míg a függetlenségi párt általam nagyon tisztelt vezérzőnoka indítványában a választást lehetőleg széles alapon — kiterjesztve az összes arisztokrácia tagjaira is — érvényesíti, addig a mérsékelt ellenék indítványa, ezen incidensből, a városi és megyei törvényhatóságok jogkörét kívánja szélesíteni, illetve egy újabb politikai jogosultsággal, a választás utján közvetlen befolyással a törvényhozás tényezőire, mely eddigi önkormányzati, sőt részben állami közigazgatási hivatását jóval túlhaladja, kívánja azokat felruházni.

Olyan tetszetős ez indítvány. Oly vonzó kép ez a municipális keretben! Gyarló emberi hajlamainknál fogva egy eminens jog adományát, melynek élvezete semmi felelősséggel sem jár, rendszerint szívesen fogadjuk.

S bevallom, azon tiszteletlő fogva, melylyel a tudományos elméletek hirdetői iránt viselkedem, a mesteri szóoklat varázsa, az ügyes dialektika, mely az indítványozó Szilágyi Dezső igen tisztelt képviselőtársamnak olyannyira sajátja, nálam is felkelté emlékémet azon szép napjainknak, melyeket évek hosszú során át a városi, majd pedig megyei municipiumok munkakörében leéltem s az én kebelemben is — fájdalom csak a váratlan meglepetés rövid pillanatára — az örömeztet húrjait hozta rezgésbe.

De az örömpohárba csakhamar keserű ürömepek vegyültek. Mert a kilátásba helyezett törvényhatósági jogfoglalás hátterén csakhamar feltűnt előttem a konfiskáció rémképe! Felelevenültek emlékezetemben azon támadások, melyek a törvényhatóságok ellen nem régen hangzottak el e házból és pedig épen az indítványozó mérsékelt tisztelt ellenék padjairól; támadások, melyekkel a törvényhatóságok mostani máris nagyon megnyirbált jogkörének fentarthatóságát és életrevalóságát, szemben az állami fölfogás centralisztikus követelményeivel, kétségbe vonták s azok konfiskációját helyezték kilátásba.

Hiszen épen a tisztelt ellenék egyik nagytehetségű s a közigazgatási jog fejlesztése terén országos érdemeket szerzett s általam is nagyra-becsült vezérzőnokától tanultuk: hogy a patrikularizmus megszűnt jogosult lenni, a mint a nemzet saját nemzeti kormányával áll szemben; ez utóbbi ellen küzdeni annyi, mint önmaga ellen küzdeni, ezt bénítani annyi, mint a nemzetet magát bénítani, — hogy a municipiumok választott tisztviselőire az ország lakossága bizalom és tisztelet nélkül tekint; jöllehet a megyei tisztviselők majdnem kétségbeesnek a napról-napra szaporodó munka miatt; tehát teljesítik kötelességeiket, hogy a municipium lokális tényező, s ki általános politikai, állami és nemzeti feladatok megoldását követeli tőle, az lehetetlent követel!

de ekkor egyszerre egész önkénytelenül szembe a ruhatartón lógó férfikalapon és felsőkabátan akadt meg; szíve összeszorult.

— Ah! mi ez? Jól látok-e? Kálmánnak ugyan ilyen kalapja, de ugyan ilyen a felsőkabátja is. Minő rémséges sejtélem! Közélebb lép, kezébe fogja a kalapot, majd a kabátot, meggyőződik a valóról. Ah! ez sok! s erősen kezdé rangatni a csengetyűt. A komorna egészen ijedten lép ki.

— Hol van urnője? kérdé Sylvia fuldokolva.

— Nincs! on, volt a válasz.

— Ön hazudik! kié e kalap, kié e kabát?

— E kalap? e kabát? kezdé a meghökkennt szobaczeizus, — én — én igazán nem tudom.

— De én tudom! Barnay Kálmán uré.

Sylvia majd megfulladt, mint egy tébolyodott rontott ki az előszobából, ugy le a lépcsőzeten, s meg sem állt hazáig. Szobájában pedig kétségbejő jajtásban tört ki.

— Oh! tehát ez a becsületbeli ügy, ez a párbaj. Mindent tudok! megbolondulok! szétreped a szívem, ennyi nyomorultságot, ennyi megalázást nem bírok el. Tehát ezért a nőért, a világ legmegvetésre méltóbb asszonyáért esalt meg engem, tett a világ legszánandóbb teremtményévé s zúta össze szívemet. Oh! mennyi arzátlanság, mennyi alávalóság. Ezért a nőért hagyni el engem, engem, ki őt imádtam, örülésg szerettem, ezért a szemérmetlen asszonyért, ki kiélt, fonyadt arzátlansággal veresre festi, ki a bálókban olyan kivágott ruhákban jelenik meg, hogy egy becsületos nő pirulás nélkül rá sem vetheti tekintetét, ezért a nőért, ki frivolságával csalja törbe a fiatal embereket. Oh ez sok, ez nagyon sok, ezt én nem érdemeltem meg.

— Oh! de miért is nem törtem rájok az ajtót, leáléztam volna ocsmányságukat, szemökbe dobtam volna megvetésemet, utálatomat. Ah! szeretném kikaparni annak az alávaló, festett asszonynak a szemét, szeretném megfojtani ezt a hitvány, hit-

S éppen az indítványozó Szilágyi Dezső t. képviselőtársam mondá: hogy életerős önkormányzat ma nem létezik s az legalább a megyékben nincs; s a tisztviselők választásának megszüntetése mellett a törvényhatóságok reformálását s hatáskörének tágítását csak azon határig jelzé: hogy az állami közigazgatás részbeni átutalása mellett engedtessek befolyás a bizottsági tagoknak, a közigazgatási és fegyelmi bíráskodásra szabályrendeletek alkotására.

Holott — mellékesen jegyzem meg — ezen jogokat a törvényhatóságok nagyjában mind ekképen tényleg gyakorolják is. (Helyeslés. Ugy van! jobb felől.)

Elismerem jogosultságát ily elméleti fejtegetéseknek, sőt azokat részben hasznosnak is ítélem; mert gondolkozónak teszi és érdeklődésre serkenti a közönséget. De ismerve a városi és megyei törvényhatóságok hasznos és loyális működését, — úgy vagyok meggyőződve, hogy nem jó szolgálatokat teszünk a közügynek, ha egy törvényhatóság területén élő honpolgárok érületében lerontjuk a hitet azon intézmény életképessége iránt, melyet az alkotmányos törvényhozás részére szervezett, melyet választás útján legjobb reményben maga is szervezni segített, melynek majd virilis jogon, majd pedig választott minőségben maga is közreműködő tagja, mely híven eszközli a törvényhozási problémák valószínűsítését, a közéletben közvetíti a központi végrehajtó hatalom feladatainak megoldását a haza minden vidékén, és a lokális életszükség gazdasági és kulturális érdekek hű ápolója.

S nem jó szolgálatot teszünk a közügynek, ha a népből megrendítjük a bizodalmat saját választott tisztviselői munkaképessége és szolgálati hivatottsága iránt; a tisztviselői infallibilitás egyedüli mentő panacea gyanánt hangoztatva a kinevezést.

Angolország 20.000 kinevezett békebiráival Magyarországon az önkormányzati feladatokat megoldani nem lehet.

Az általános anyagi jólét elterjedtségének hiánya — köznépből szellemi fejlettségének kisebb mérvé — az önkormányzati gépezetnél ingyenesen közreműködő intellektuális erők már most tapasztalt túlterhelhetése, — mert a mostani társulási és egyleti működés felé gravitáló kor irányzatánál fogva hány mindenféle humanisztikus iskolai, egyházi, közművelődési, gazdasági és pénzügyi egylet és vállalat veszi igénybe egy vidéki városban egy önálló, a műveltség kellő magaslátán levő, jellemes s ezért a közbizalom által ostromolt férfiú tevékenységét? Végre a szokás és hagyomány által szentesített magyar nemzeti jellegű fogva a nyugat-európai fejlettebb államok önkormányzati rendszerét egészen, már most reánk oktroyálni nem lehet.

A különféle tudományos rendszerekből levont elméletek és elvi problémák közt, miket a tudomány felkentjei hirdetnek, és az élet közt, melyet a nép él, egy nagy űr tátong. Az ég nem szállhat le annyira, s a föld nem emelkedhetik oly magasra, hogy egymással egyesüljenek! A kettő között ott áll közvetítőül a törvényhozó bölcsessége s a végrehajtó hatalom tapasztalata, mely nem zárkozik el a tudomány elméleti követelményei ellen, de azokból csak annyit recipiál, s csak annyit ültet át a nemzeti élet gyakorlati intézményeibe, mennyit az állami felfogás érdekében okvetlenül szükségesnek tart, s mennyit a nemzeti jelleg sérelme

nélkül a közérdek, a nép anyagi és kulturális jólété követel. (Ugy van! a jobb oldalon.) Látni való ezekből, hogy a törvényhatóságok hangoztatott reformálása, sem nem állami, sem nem partikuláris élet-szükség. Hiszen nem az 1848 előtti kiváltságos megyével állunk szemben, de demokratikus alapon már is reformált törvényhatóságaink vannak. (Ugy van! a jobb oldalon.) Az 1870-iki hongyülés 42. t. cz.-ben alapjában szervezte már a törvényhatóságokat. E törvényben tartós barátságba léptek a népképviselőt elve a virilismussal. E megyében osztály- és valláskülömbőség nélkül helyt talál minden önkormányzati tevékenységre hivatást érző honpolgár. (Ugy van! a jobb oldalon.)

Ezen szervezeti alaptörvény után következett számos partiális reformálása a törvényhatósági intézménynek. 1876-ban a közigazgatásügyi bizottságokkal az állami közigazgatásnak egy része ruházott a törvényhatóságokra; szabályoztatott a fegyelmi eljárás; beolvastva lettek számos kisebb városi törvényhatóságok a megyei apparátusba; újból szabályoztatott sok törvényhatóság területe; megalkottatt az árvaügyek kezelésére vonatkozó törvény, melyen csak a napokban ismét javítottunk; szabályozva lett a megyék háztartása s kellő képességi minősítéshez lett kötvé törvényileg a tisztviselők választása.

Ezen néhány év alatt tehát nem esekély reformon esték át már a törvényhatóságok. (Ugy van! jobb felől.)

Elég volt már a reformból nem csak a mostani, de a jövő egy két generatio számára is.

A soha meg nem szűnő reformálási műtétek, végre deformálásra vezetnek.

A megyék most ép lábban járnak, nem érzik szükségét egy újabbi amputációnak. S nem érzik szükségét annak, hogy normális és nyugodt vérkeringésök édes, de izgató pilulákkal lázas forrongásba hozassék.

A törvényhatóságoknak az ellenzéki indítvány szerint szervezett reformálása, semmi okozati összefüggésben nem áll a főrendiház reformálásával, sőt az ellentétben is áll azon szervezési elméletekkel, miket kezdetben, mint hallott és olvasott ellenzéki hitelveket recapitulálom. Az tehát, midőn felszínre hozott, ezuttal nem czél hanem csak eszköz és ürügy más politikai czélok elérésére. (Ugy van! jobb felől.)

S mi lenne gyakorlati hatása, a választási mód érvényesülése esetén?

Szívesen elismerem, hogy valamint az ókor klasszikus népénél, nagy költője, Homernak születési helye felett hét város versenyzett egymással, úgy a magyar nemzet életerőben gyarapodik azon kegyelet és tisztelet, mely egyes városok és vidékeken született oly kitünő hazafiak iránt nyilvánul az illető város vagy vidék részéről, kik a tudomány, a közszolgálat, a művészet, irodalom, közigazgatás, költészet terén az egész nemzetre kiható érdemeket szereztek és országos hírnévre vergődtek, s megengedem, hogy itt-ott, de csak kivételesen és a legritkább esetekben ily országos kitünőség neve is kikerülend a választási urnából. A legritkább esetben, azért, mert a választók hajlama rendszerint nem a távolba tekint, de hozzá legközelebb álló személyek és érdekek befolyása alatt áll.

Meg fognak választatni, és pedig tulnyomó többségben az arisztokratianak — az illető törvényhatóság területén élő oly tagjai, kik a census folytán az új felsőházban benn nem maradnak.

Oly törvényhatóság területén, melyben a klerikális befolyás tulnyomó, meg fognak választatni az új felsőházból kiharadt ezimzetes püspökök.

Oly kerületekben, hol a nemzetiségi elem tulnyomó, a magyar nemzeti állameszmével nem rokonszenvező, ugynevezett nemzetiségi tagok fognak bejutni a felsőházba; a melyek megválasztatása befelé, szemben a felsőház hazafias többségével, nem leend ugyan vészthozó, valamint nem gyakorolhatnak ily elemek döntő befolyást a képviselőházban sem, de mindenesetre káros hatással leend e választás eredménye kifelé, a magyarelleses választóknál, kiknél ily választás sükere és legalitása, csak újabbi gyű- és tápanyag leend hazaelleses üzelmek folytatására.

Meg fognak választatni a főispánok közül azok, kik a felsőházi tagságra aspirálnak; s végre meg fognak választatni a közép nemesi osztály tehetősebb tagjai közül azok, kik nem magnások ugyan, de a főrangnak társadalmi helyzete reájuk nagy vonzerővel bír; s azon létkör, melyben a magnások mozognak, felfogásuk szerint több éltető hidrogent és oxygent tartalmaz, mint a képviselőház demokratikusabb légáramlata. (Ugy van! jobb felől.)

Az elemek tehát nagyjában ugyanazok lennének, a törvényjavaslat indokolása után ítéelve, kik között a kormány is, a kinevezés tervezésénél, válogatni fog. De az egésznek koncentrációjában, az összeredményben, s a felelőség sulyában fekszik a választás és kinevezés közötti óriási különbség s ez utóbbinak kétségtelen előnye a választás a politikai pártagitatio küzdtere, — míg a kinevezés a higgadt megfontolás műve. (Ugy van! jobb felől.)

A választás összeredménye bizonytalan, a választókra nézve semmi felelősséggel és kötelezettséggel nem jár, — kizárja a felsőházi törvényhozási tényezők állandóságát és meghonosítaná ott az eddiginél nagyobb mérvben a pártszellemet. (Halljuk! Halljuk!)

Míg a kinevezés elve garanciát nyújt arra nézve, hogy az actualis kormány alkotmányos felelőségénél fogva oly propositiot teend a koronának, mely által a felsőház tekintélye, állhatatossága, mérséklete és függetlensége az életfogytiglani kinevezés által fölfelé és lefelé oly mérvben biztosítva leend, hogy a nemzeti intézményeinek szabadelvé fejlődését, s a magyar társadalom szabadelvé aspiratioinak valószínűsítését, ellentétben a képviselőház ily szellemű alkotásaival, jövőben akadályozni nem fogja.

Ezért általánosságban elfogadom a törvényjavaslatot. (Elénk helyeslés jobb felől.)

Hogy mulat a „Vörös-kereszt“?

(Szípközö „Szikra“ Egy daraska. „Messinai Ara.“ Bájós „Élőképek.“)

... „Ami késik, nem mulik!“ ... Így hát bizonyára mi is minden félelem nélkül s egész jogosan referálhatunk csak mostan a mulat hó 14 és 15-én megtartott előadásokról, melyeket az eperjesi vörös-kereszt fiókegylete rendezett a városi színházban. Boesánatot kérünk, hogy csak most... hanem hát a „tér szüke“ olyan nagy zsarnok, hogy még a „jó tékonyság“-nak sem szorít helyet!...

Nos tehát, .. hogy mulat a „Vörös-kereszt“?

szegő embert. Mennyire gyűlölöm őt, kirihatatlan gyűlölettel, s ha térdre borulna is előttem, még akkor sem tudnék neki megbocsátani.

En szerencsétlen, ennyi csalódás, ennyi megalázás, ez az éles tör ketté hasítja szívemet s elvérzem ez égető sebben, meghalok, meghalok ily ifjan.

A nagy felindulás Sylviát végleg kimeríté, hajnal felé jótékony álmom zárta le szemeit.

Midőn felébredt, bosszút esküdött Kálmán ellen. Azonnal Akosra gondolt, bevallá önmagának, hogy Altorjay nem is épen olyan nagyon kiállhatatlan, sőt igen sok esprit-je van, nem is olyan unalmas, mint egy professor, sőt a mit tegnap a szemébe mondott, mind megdönthetetlen igazság.

Aggodalomteljesen gondolkozott a felett, valjon eljön-e Akos az ő hívására, vagy megveti s nem veszi tovább figyelembe; e gondolat végig mardosta.

Az íróasztalhoz ült s szép levélben kérte, hogy a délelőtti folyama alatt mindenesetre keresse fel, egy igen fontos ügyet akar vele közölni.

Altorjay eljött.

Őn hivatott, kezdé tettetett nyugalommal, bizonyára egy újabb szeszélye támadt asszonyom? Sylvia sirva fakadt és reszkette dadogá:

— Szeszély! ime a férfiak téves logikája, a gyenge nő minden tetterre, melynek indoka az első pillanatra azonnal nem öltik szemökbe, ráfogják, hogy szeszély, s tüstént készen vannak pálezzát törni egy szerencsétlen asszony felett.

— Ej Sylvia, ugylátszik szerepeink megváltoztok? mondá Akos gunyos mosolylyal, de a nő könnye csak nyári zápor, gyorsan kiderül utána.

— Akos ön gunyolódik, s ön megöl engemet ez által.

— Ments isten, egyvilágért sem akarom önt megölni, sem komolyságom, sem mosolyom nem fogja önt továbbra kínozni.

— Mit akar ön tenni? kérde Sylvia ijedt félelemmel.

— Holnap elutazom.

— Hová akar ön menni?

— Monakoba.

— Szent isten! kiáltá fel a szép özvegy, mialatt arca halotthalványuyá változott, aztán habozva kezdé: Monakoba? Nem! ez nem lehet az ön elhatározása, csak nem akarja magát a rouletten végleg tönkre tenni. En nem engedhetem meg ezt önnek.

— Elhatározásom szilárd.

— Tehát meg akar engemet ölni? Oh nagy ég, már a fölemben eseng az a rémséges trente et quarante Akos, látom önt sápadtan amaz átkozott öldöklő gép előtt, most veti oda utolsó pénzét, ah! ön menthetlenül elveszett, baja zilált, arca dült, szeme merev, kétségbeesett állapotában ingó léptekkel tart a tenger felé, vagy nem; ott a Casinókert bokrai között dördül a lövés, ott a hol annyi számtalan szerepesitlen vetett végett siralmas életének. — Ah vér! Akos vére, arca eltorzult, ő meghalt. — Sylvia iszonyu sikolylyal hanyatlott vissza a támlányba.

— Ah! ő valóban szeret! mondá maga elé a megrémült Akos, valóban egy lélektani rejtély! tegnap elutasított, ma már remeg életemért, hiába, csak asszony, van benne valami az angyalból is és az ördögből is. Ah, de hol a flaconja? itt van. Térjen magához imádott Sylviám, térjen magához; végre a keeses özvegy szép szeméit bágyadtan veté fel.

Hol vagyok? Minő rémséges gondolatok. Ugy-e álmom volt? Ön itt mellettem édes Akosom, köszönöm.

— Akos! kezdé azután ünnepelesen, bünbölnag ismerem be, hogy kegyetlenül viseltem magamat tegnap önnel szemben, oh de higye meg, igen keményen bünhödtem érte. Ön elhagyott s

én tekintetét, megvető tekintetét folyton magamon éreztem, remegtem, szívem oly üresnek, oly elhagyatottnak kezdé magát érezni, az éjt álmatlanul töltöttem, zokogtam, örültem, szenvedtem, s egyes világosabb pillanataim meggyőztek arról, hogy szeretem, hogy imádom önt. Ön most bosszút állhatna rajtam, megadhatná szívemnek az utolsó halális döfést, de én tudom, ön nem kegyetlen, nem önző, nem bosszúálló. Igaz, hogy a megőrülés örvényeig vittem, ön Monte-Carloba akart menni, de kell, hogy meginduljon szenvedésem, mert nem szeszély, hanem égő szenvedély dülja keblemet, irtóztatón szenvedek, kötelessége, hogy megsajnáljon s hogy újból szeressen, oly forrón, oly odaadólag, miként én szeretem önt egyetlen Akosom! Tegnap ön kérte meg a kezemet, s én elutasítottam, ma azonban én kérem, hogy ne utasítsa el azt, a mit én ajánlok, én felajánlom önnek egész életemet. Igen Akos, jó neje leendek, hű és engedelmes, minden szava parancs lesz előttem, s ha kívánja; ugy ezer örömmel zárkozom el önnel a világ legelrejtettebb helyén, szívesen vonulnék meg önnel a szalmafedeles kunyhó rozzant falai közé, hisz nem törődöm én már senkivel, semmivel, csak öné lehessenek, csak önt szeret-hessem végtelenül. Akos megbocsát? szeret? elfogad nejeül?

— Hogyne? a megbolondulásig szeretem, hisz a jó istennek a mennyben sincs ilyen kedves jó angyala, mint az én Sylviám.

Sylvia annyi ellenállhatatlan keesesel simulat a nagyon, de nagyon boldog Akos keblére, ki szentül hitte, hogy nagy boldogságát csakis a tegnapi nagyszabású beszédének köszönheti; pedig dehogya: az Eveline előszobájában lógott kalap és felső kabát idézett elő mindent. Oh! asszonyok! asszonyok!

Szellemesen, kedélyesen és — hasznosan! Ezzel a három szóval mindent megmondunk, mint-hogy azonban lapunk mult számában referáltunk a „hasznos“-ról, illő és méltányos dolog, hogy a „szellemes“ és „kedélyes“ se szenvedjen rövidséget!

Pailleron „Szikra“ című, szellemi szípkázó egy felvonásos vígjátéka olyan pompásan sikerült, hogy szinte magunk is kedvet kaptunk amolyan kis „szikra-játék“-ra. Dr. Horváth Odön ur (De Géran Raoul) volt az a nagymester, ki a szerelmi szikra képletes jellemzését, — folytonos hatás s tetszésnyilvánítások között, — oly művészi felfogással domborította ki, hogy az menten Horváth-Krajzell Aranka urhölgy (Rénat Leonie), a fiatal nagynéne szívébe pattant bele. Hiába játszotta a esinos fiatal özvegy s nagynéne, — kitűnően átértett lélektani küzdelemmel s képzelhető helyes felfogással, — a „hideg ész“ szerepét, mert Géran szerelmének szikrája végre mégis csak az ő szívecskéjébe pattant, hol esodálatos módon azonnal hatalmas tüzet is éleszt. Mit szóljunk a fürge, elragadóan naiv, esiesergő Autoimetteről (Kuzmik Margit urhölgy), ki ama „esodás szikrát“ csak Géran és Leonie szerelméből értette meg? Egyebet bizonyára nem mondhatunk, csak azt, hogy Kuzmik M. urhölgy olyan bájos s teljes routinnal bíró szende, aki az egész „Szikra“ előadása alatt csak úgy szórta a sok „szikrát“ a közönség közé, hogy szinte felők voltak, hogy tüstént a „tűz-lármá“ riasztja fel a közönséget.

A „Szikra“ szípkázója pompásan sikerült: a három szereplő valóságos bravourral oldotta meg nehéz szerepét.

A kedélyes szellemességet szomorú merengés váltotta fel, midőn Semsey-Kösch Cornélie urhölgy lépett ki a színpadra és Schiller „Messinai Ará“-jából Beatrice hercegnő II. felvonásbeli gyönyörű monológját szavalta el. Semsey urhölgy művésze a szavalást illetőleg épen nem szorul dicsőre, a mint arról ez estén is eléggé megbizonyosodhattunk, mert öngyámsága valóban annyira belelelte magát szerepébe, hogy a közönség is együtt érzett vele, midőn megingatott multja s kétes jövője, — a félelem és remény között habozva, tépelődve, merengett.

Ezután következett az estnek legérdekesebb mozzanatja, a hat élőkép elvonulása. Ezen élőképeknek szereplői (értjük a hölgyeket, nehogy valamikép a férfiak is magukra vegyék!) a közönséges életben is bájosak, elragadóak, — képzelheti tehát a kedves olvasó, hogy hogyan néztek ki amott a távolban csillogó, ideális öltözetükben, szakértőleg gyönyörű csoportozatokká alakítva? ... Valóságos tündérek voltak, kik, midőn káprázató szépségükben szemünk előtt elvonultak, — arra a peregre bennünket, szegény halandó nézőket is valósággal a mesék tündérországaiba varázsolák.

A costumek oly izléstelen s korhüen voltak kiállítva, hogy épen nem tartjuk érdekeltenek, ha az egyes képeket egész részletesen leírjuk.

I. kép. Jelenet a „Szt. Iván-éj álom“-ból.

Titánia királynő (Kuzmik Jenny urh.) izléstelen megfelelően arany diadémával fején s ezüsttel átszőtt fátvállal. Hermia (Matyasovszky M. urh.) hófehér görög-öltönyben, arany csillagokkal díszített köpenyvel.

II. Rezia menyasszonyi díszben.

Rezia (Kählig Eugénia urh.) arannyal át-tört rojtokkal díszített fehér kasmir öltönyben, e fölött vörös-bársony virágokkal behintett arany-írókat rövid derék; gyöngyökből s arany karperecekből álló drága ékszer; arannyal átszőtt hajtekeresek fölött pedig arany-gazé turbán, — aranyesat, gyémántos tük s gyöngyökkel odaerősítve. Fatime (Úsz Otília urh.) piros atlasz ruhában, felső része zöld-bársony arany rojtokkal, — sötét piros-bársony derék, zöld ujjakkal s arany díszszel; arannyal át-tört turbán, érmekkel.

III. kép. Stuart Mária és Rizzio.

Stuart Mária (Szinyey Zsófia urh.) rózsá gírlándokkal himzett halványkék atlasz felöltő, nyitott, fehér atlaszszal bélelt ujjak, fehér atlasz elő-rész gazdag arany himzéssel; a derékön köröskörül régi himzés és ékszer; Stuart-Mária-gallér finom esipkékből; főkötő arannyal himzett fehér atlasz-ból, hosszú esipke fátvállal. 1. Udvarhölgy (Szinyey Etelka urh.) sötét kék atlasz ruhában gyöngyökkel s arannyal himzett piros atlasz elő-részszel; pufos ujjak fehér atlaszból arany zsinó-rokka; esipkével díszített gallér s kézelő; gazdag korall ékszer. 2. Udvarhölgy (Dessewffy Anna urh.) halványzöld bársonyruhában, rózsaszín-atlasz tablier ugyanolyan betéttel a derék és ujjakon; gazdag esipkegallér gyöngyökkel megrakva; fehér-esipke fátvöl, hajkétképen gyöngyosorokkal.

IV. kép. Dobozy Mihály menekülése.

Dobozy né (Dessewffy-Papp E. urh.) sárga atlasz ruhában, sötétkék atlasz derék arany zsinó-rokka; sújtásos piros bársony-mente szürke prémmel; arany főkötő túll fátvállal; himzett kötő s arany nyakékszer.

V. kép. Stuart Mária s Erzsébet királynő találkozása.

Erzsébet (Pulszky Zsófia urh.) halvány-lila atlasz-ruhában hosszú battyutalakkal díszített uszályllyal, elől, oldalt értékes aranypaszománt és madarak s virágokat ábrázoló antik aranydíszítés-

sel; elő-rész arannyal himzett fehér atlasz-derék, lila-atlasz szűk fehér puff-ujakkal, gazdag gyöngy-osorok és ékszerekkel átfonva; e felett nyitott ujjak fehér atlaszszal bélelte. A betét értékes antik ékszerek s himzéssel teljesen el volt borítva. Hajában valódi királyi diadém ragyogott, melyről gyöngyosorok csüngtek alá. Sárga lovagkeztű és lovagostor. Stuart Mária (Szinyey Zsófia urh.) fekete bársony ruhában elől aranybrokát s fehér selyemvirágokkal díszített betéttel; fekete bársony derék arannyal himzett fehér tablierrel; arany lánczón értékes gyémántkereszt; fekete bársony ammoniere olvasóval. Kennedy (Krajzell Malvin) fekete, magasan zárt ruhában, puffujakkal; Stuart-Mária-gallér, fekete bársony főkötő gyöngyökkel díszítve.

VI. kép. Felhívás tánczra. (Rococo kép).

Mattyassovszky Anna urhölgy, Surrarózsaszínű uszályos ruhában szegélyezve a la Wat-teau, elől esipké s esokrokkal gazdagon díszített kék atlasz; hajában szép rózsaszínű s kék csattos tollász; rococo nyakék. Berthóty Vilma urhölgy himzett vörös atlasz-öltönyben; bő, sötét karmínszínű virágdíszes rózsaszínű atlasz felsőruha; chenillen-himzett túllból készült s brillantesattos esinos fejdísz. Keeser Mariska urhölgy piros faille uszályruhában fehér s narancsszínű virágokkal himzett gaze és esokorbetéttel; eré s bordauxszínű tollakból álló fejdísz, esinos nyaké. Haitsch Ilka urh. rózsaszínű selyem uszályruhában, arannyal gazdagon átszőtt tablierrel; rózsaszínű selyemből kalapka, fehér tollal. Semsey Natálie urh. zöldszínű faille uszályruhában fehér atlasz betéttel, gazdagon díszítve virágokkal; szép virághajdísz; antik collier. Neudecker Jenny urh. fehér atlasz ruhában a tablieren piros esok-rokka; fehér atlaszból készült kalapka, ékszer haj-dísz. Kovaliczky Jolán urh. virágokkal díszített szürke damast ruhában, rövid rózsaszínű öltöny, gyöngynyakék, rózsaszínű atlasz kalapka tollakkal.

Az urak közül részt vettek: az I. képben: Miesei Frigyes és Nagy Lajos urak; a III-ikban: Szinyey István (Rizzi), Kubinyi Hugó és Toronyi Béla urak; a IV-ikben Parkos P. hadnagy (Dobozy), Schivitz és Semsey Ferenc urak; az V-ben: Szinyey Pál (Shrewsbury), Szinyey István (Leicester) és Szinyey Béla (Burligh) urak; a VI-ban: Aranyossy, Justh, Nyékhegyi és Tomka urak.

Az urak costumjei szintén egytől-egyig mind szépen s megfelelőleg voltak kiállítva; különösen pedig a Szinyey testvérek öltözeke úgy korhűség, mint elegancia tekintetében rendkívül magára vonta a közönség figyelmét s méltán beleillett a díszes képek keretébe.

Az előadottak után igen természetes, hogy említenünk sem kell azt, hogy az élőképek pompásan sikerültek. A közönség szünni nem akaró tapsal jutalmazta a képletek jelenítőit s lázasan követelte négyezer-öttször is a függöny felvonását minden egyes képnél. Ezen s ker orozslánrésze a fáradhatlan buzgalmu s kitűnő műérzékkel bíró rendezőket, u. m.: Semsey Cornélie urhölgy s Kählig Ede, alezredes urat illeti. Ne feledkezzünk meg végre Kohout karmesterről sem, ki e célra szerzett zene-péceivel szintén nagyban járult hozzá az előadás fényének és sikerének emeléséhez.

K ü l ö n f é l é k .

Czimadományozás. Király Ő Felsége megengedte, hogy Soóváry Arvéd, báró Molinári névű 38. számú sorozóbeli hadnagy a podhorányi Podhorányi-Soóváry kettős nemesi nevet felvehesse.

Március hó 15-ike A helybeli ev. theologiai testület, az eperjesi daleylet szives közreműködésével, f. évi március hó 15-én délelőtt 11 órakor a collegium nagytermében — szabadságharczunk 37-ik évfordulója alkalmával — nyilvános hazafias ünnepelet rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja a rendező-bizottság. — Misor: 1. Hymnus, éneklí az eperjesi daleylet. 2. Megnyitó beszéd, előadja Kozlay József IV. éves hittan-hallgató. 3. Szavaltat, előadja Geyer Miklós II. éves hittan-hallgató. 4. Honfidal, éneklí az eperjesi daleylet. 5. Alkalmi beszéd, előadja Bohús Pál IV. éves hittan-hallgató. 6. Szavaltat, szavalja Zachar Sámuel I. éves hittan-hallgató. 7. Kossuth-induló, éneklí az eperjesi daleylet.

A tüzoltó-egylet. Az eperjesi önk. tüzoltó-egylet f. hó 15-én tartja meg évi közgyűlését a városház tanácstermében. Az évi jelentést ez alkalomra Kyss Géza első alparancsnok fogja megszerkeszteni, s egyszersmind ő maga is fogja azt felolvasni a gyűlésen. A nagyközönség figyelmét, — mely valósággal indolenciával viseltetik a tüzoltóság iránt, — erősen felhívjuk e közgyűlésre, anynyival is inkább, mert derék tüzoltó-egyletünk már számtalanszor bebizonyította, hogy valóságos áldás városunkra nézve. A tárgysorozat további pontjai: Az 1885. évi költségvetés megállapítása; a számvizsgáló bizottság jelentése, — jegyző válaszátsa s végre netáni indítványok tárgyalása.

A „nagy-sárosi múmalom“ f. hó 17-én d. u. 3 órakor fogja megtartani évi közgyűlését a városi tanácstermében. A nagy-sárosi múmalom Bielek László, igazgató úr kitűnő vezetése alatt rövid idő alatt olyan hírnévre tett szert, a milyennel kevés hason múmalom dicsékedhetik. Szóljanak

maguk a rideg számok, ez a legfényesebb bizonyíték. Nevezett múmalom a mult esztendőben 164.457 mm., tehát az előző évnél 9391 métermázsával több életneműt örölt, s ennél még sokkal nagyobb mennyiségű életet adott el nyers állapotban, — úgy hogy a mult év végén a készlet a szósoros értelmében csekély volt. Az igazgatóság jelentésében felhatalmazást fog kérni új örölségi módszer behozatala (illetőleg a meglévő épületek nagyobbítás) s egy második gőzgép felállítására. A villanyos világítás berendezése összesen 8425 frt. 36 krba került. Ezen világítás már egy éve, hogy meg van a malomban, s ezen idő alatt igen praktikusnak s minden tekintetben megfelelőnek bizonyult. A mult esztendőnek tiszta jövedelme, — az 5%-os s 16000 frtot tevő kamatok s különféle tantiemek levonásával, — 63872 frtot teszen. Ezen összegből 48000 frt osztalék felosztásra fordítatik, még pedig olyaténkép, hogy minden július 1-én esedékesse lett szelvény 40 frttal lesz beváltható. A tiszta jövedelem 15872 frtnyi maradékából pedig 11872 frt a tartalékalap, 3000 frt az alapítandó munkás-segély-egylet alapja és 1000 frt az eperjesi vízvezetékre fog fordítatni. (Csak aztán mihamarabb meg is lenne már az a vízvezeték.)

Nekrológ. Mult hó 21-én egy szép reményekre jogosító fiatal életet kísértünk ki az örök nyugodalomra. Major Béla, 66-ik gyalogezredbeli es. kir. tis. tihelytett 21 éves viruló korában ragadta ki a kérelhetlen halál vigasztalhatlan özvegy anyja s barátai köréből. A koporsót a sok koszorítól, melyet a részvét tett rája, nem is volt látni, — s a helybeli katonai zenekar közreműködése mellett véghezment temetésen oly nagy közönség jelent meg, a milyt ritkán láttunk. A koszorúk közül ott láttunk: „A kesergő anyától — szeretett fiának“ rózsaszínű szalaggal, „Szeretett öcsésének! Major Tibor“ kék szalaggal, „A 66. gy.-ezred kadéje szeretett bajtársának“ (német felirat) fehér szalaggal, „Szeretett Béla barátunknak! Károly és Elek“ (Urban) vörös szalaggal, Kovaliczky István, törv. bíró koszoruja stb. — Nyugodjék békével a megboldogult, ki úgy a katonai, mint a társadalmi élet egyik legrokonszenvesebb alakja volt!

Szabadságot katonák és honvédek figyelmébe ajánljuk, hogy a fegyvergyakorlatok alól való felmentés iránti folyamodványok az e napokban leérkezett miniszteri rendelet szerint 50 kros bélyeggel, a mellékletek pedig 15 krajczárossal látandók el.

Tavaszi lószemle. A kassai m. k. honvédszáz-ezred parancsnokságától f. évi március hó 15-én Eperjesre egy bizottság fog jönni, a mely azon honvédkinestári lovak felett, melyek a vállalkozóknál tartáson vannak, a tavaszi lószemle vizsgálatot a városháza előtt meg fogja tartani.

— **Ujonezozás.** Március 20., 21., 23., 24. az alsó-tarcai sorozó-járás felszólamlásai és ujonezozása Eperjesen; március 26., 27., 28., 30., 31. s sároka sorozó-járás felszólamlásai és ujonezozása Eperjesen; április 1. Eperjes szab. kir. város felszólamlásai és ujonezozása Eperjesen; április 2. Utazás Kis-Szebenbe és Kis-Szebenben szab. kir. város felszólamlásai és ujonezozása Kis-Szebenben; április 4. a felső tarcai sorozó-járás felszólamlásai Kis-Szebenben; április 7., 8., 9., 10., 11. a felsőtarcaikkal sorozó-járás ujonezozása Kis-Szebenben; április 12. Utazás Giráltra; április 13., 14., 15., 16. a tapolyi sorozó-járás felszólamlásai és ujonezozása Girált; április 17. Utazás Bártfára; április 13. Bártfa szab. kir. város felszólamlásai és ujonezozása Bártfa; április 20., 21., 22., 23., 24. a szekesői sorozó-járás felszólamlásai és ujonezozása Bártfa; április 25., 27., 28., 29., 30. a makoviczai sorozó-járás felszólamlásai és ujonezozása Bártfa; május 1. Utazás Eperjesre.

Kié lett a „Kincsem“? A „Kincsem“ sorsjáték 50.000 frtos nyereseményét egy újvidéki szegény trafikánsné nyerte meg. 500.000 ember közül ő lón Fortuna választotta.

Szülők figyelmébe. Tudomására hozzuk t. olvasóközönségünknek, hogy a es. kir. katonai nevelőintézetekben az 1885. tanév kezdetével körülbelül 325, részben egészen ingyenes, részben félíg ingyenes, továbbá állami, alapítványi s fizetni köteles hely lesz üresedésben. Ezen helyek az egyes intézeteket illetőleg következőleg oszlanak meg. A katonai árvaházra 35, a katonai alreáliskola I. tanfolyamára 180, III. tanfolyamára pedig 30; továbbá a bécsujhelyi katonai akadémia I. tanfolyamára 40, ugyanott a tüzérségi osztálynál az I. tanfolyamra 40 és végre a bécsi technikai akadémián a műszaki szaknál az I. tanfolyamra 20 hely esik. Bővebb értesítést a helybeli es. kir. katonai parancsnokságnál (kassai út, gróf Szirmay-féle ház) lehet nyerni.

Az „Eperjesi daleylet“-nek mai nap a városház tanácstermében d. utáni 3 órakor megtartandó közgyűlésére újlag felhívjuk a közönség s különösen a pártoló tagok figyelmét. Az életre való egyet, mely már több alkalommal szép sikerrel működött közre, megérdemli a pártfogást.

A „Széchenyi-kör“ közgyűlése. Az „Eperjesi Széchenyi-kör“ szépen sikerült hangverseny kíséretében mult hó 21-én tartotta meg ez idei közgyűlését. A gyűlést a kör elnöke, Mattyasovszky Tamás, főispán ur ő méltósága nyitotta meg rövid, de átgondolt s tartalomdu beszédjével. Ezután a kör titkára, Vida Aladár tanár nyújtott hű képet a kör mult évi működéséről, felolvasván idevágó jelentését. A pénztárnok jelentése után

végre a kör elnöke, a tisztviselői kar nevében is, leköszönt tisztségéről, mire a kör lelkes éljenzés között elnökévé újra főispán ur Ó méltóságát választotta meg. A gyűlés fontosabb mozzanata az vala, hogy Lévy István indítványára, Jókai Mór-nak a kör tiszteletbeli tagjának születése 60-dik évfordulója alkalmából üdvözlő irat lesz felküldendő az elnökség útján. Ezután a többi tisztségek a következő eredménnyel töltettek be. Elnök: Mattyasovszky Tamás. Titkár: Vida Aladár. Pénztárnok: Dessewffy Lajos. Háznagy: Szmoligovics Szilárd. Könyvtárnok: Agoston Károly. Ügyész: Dr. Mossánszky Győző. Jegyző: Dr. Glancz Gyula. Igazg. vál. tagok: Péchy Zsigmond, Fuhrmann Andor, Kubinyi Albert, Hörk József. Könyvtárn. segéd: Tuhrinszky Károly. I. Magyar irodalmi szakválasztmány. Elnök: Lévy István. Jegyző: Szinyey István. Vál. tagok: Lasztóczy László, Hörk József, Hedry Bert., Sztankay László, Dr. Horváth Ödön, Kys Géza, Gerevics Gusztáv, Sikorszky Endre, Balpataky József. II. Zene- és képzőműv. szakválasztmány. Elnök: Duka Róbert. Jegyző: Sikorszky Endre. Vál. tagok: Köhlig Ede, Kovalszky Agoston, Dr. Mossánszky Győző, Richnavszky Nándor, Sass Bert., Trigor József, Urbán Gyula, Villecz Kamil, Klór Gyula, Balpataky József. III. Színházi szakválasztmány. Elnök: Szabó Ede. Jegyző: Hedry Bert. Vál. tagok: Duka Róbert, Kys Géza, Dr. Krajczell Aurél, Szmoligovics Szilárd, Dr. Glancz Lipót, Dr. Horváth Ödön, Lasztóczy László, Kubinyi Albert, Szabó Géza, Lévy István. IV. Idegen nyelvi és irod. szakválasztmány. Elnök: Schlott Gyula. Jegyző: Gerevics Gusztáv. Vál. tagok: Agoston Károly, Kirchmayer Gerő, Dr. Propper Adolf, Sass Bert., Dr. Taly Mihály és Villecz Kamil. A tisztségek betöltése után kezdetét vette a hangverseny, melynek műsora igen változatosan volt összeállítva. Nagy hatást tett Vénuszka ur. a 67-ik ezred zenekari őrmestere klarinet és oboa játéka, s különösen a kör zenekara kíséretében eljátszott szólója igen szépen sikerült. Meezner Zoltán urnak rokonszenves, szép esengő tenorhangján elénekelt, jól megválasztott magyar dalait a közönség szünni nem akaró tapsokkal fogadta. Zongorán Kovaliczky Elek ur kísérte ügyes technikával. Podhorányi Margit urhölgy első fellépését a közönség — mondhatnók — határtalan lelkesedéssel fogadta, mely körülmény mindenestre bátorításul szolgálhat arra nézve, hogy többször is fellépjen. Ez alkalommal Liszt Ferencnek „Roham-induló”-ját játszotta zongorán, még pedig oly szép sikerrel, hogy a közönség kétszer tapsolta ki a kisasszonyt az emelvényre. A hangversenyt Dessewffy Árpád és Balpataky József urak fuvolajátéka — cigányzene kísérettel — zárta be. Az előadott zamatos magyar népdalok, mint mindig, úgy most is osztatlan tetszésben részesültek.

Vesztéggár. Smilán lépdaganat következtében nem régebben 2 ló hullott el. Zborón pedig egy rühkörös ló találtott, miért is a nevezett két község loállományára nézve a hatóság 15 napi vestéggárt rendelt el.

Árverés Figyelmeztetjük a közönséget, hogy Friedmann D., helybeli zálogkölesön üzletében a lejárt zálogokat f. hó 10-én fogják elárverelni. A lejárt zálogokról szóló jegyzék a városi hirdető táblán van kifüggesztve.

„Több világosságot!” No a városi kivilágítást bérlő W. úr alig ismeri e szép mondást, mert különben nem árasztana el szegény városunkon oly egyiptomi sötétséget, mint a milyen csak minapában is a magyar-utczán végig feketélt. Nevezett utcában ugyanis korán este egy telenegylámpa sem égett, daczára annak, hogy a sötétséget harapni lehetett. A szegény vállalkozónak talán kifogyott a petroleumja, avagy — a mi sokkal valószínűbb — tán a lámpagyújtatót fekdűt valahol elázva? . . . ezt biztosan nem konstatálhatjuk, hanem annyit mindenesetre elvárunk a hatóságtól, hogy ezen mulasztásért a vállalkozót szigorú felelősségre fogja vonni, már csak annyi- val is inkább, mert hiszen a magyar-utczán is laknak adózó városi polgárok, kiknek egyáltalában nincs kedvük a nagy sötétség miatt a fejüket betörni.

Simplán fizet, duplán vesz! Hát biz' ez igen szép tudomány, hanem azért annak, a ki praktizálja, mégis csak tolvaj a neve. A közelmúlt napokban beállított egy vidéki paraszt fekvővárosban levő Linkesch-féle vaskereskedésbe s ekéket kért magának előmutatni. Az atyafi jó sokáig válogatott, míg végre megalkudott egy ekére, hanem (bizonyosan) nem tévedésből a szekere egy helyett két ekét tett fel. A kereskedésben csak nagy későn vették észre a turpisságot, hanem arra nézve még elég idejekorán, hogy a nagy tudománytót atyafit nyakonesipjék. Az ipsét a vasuti állomásnál csipték meg s természetesen tüstént visszavitték a városba a két ekével együtt, hogy mit végeztek a simplán fizető s duplán vevő atyafival? arról nincs tudomásunk.

Rendőri záróra. Authentikus forrásból értesülünk arról, hogy egynemely vendéglős miképp tartja be városunkban a rendőri zárórát. Tudva levő dolog, hogy a záróra éjjeli 11-re van szabva, ezentul tehát minden vendéglőnek zárva kellene lenni. Az persze magától értetődik, hogy épen a leghírhedtebb helyek vannak nyitva záróra után, melyekbe aztán, ha a rendőri őrzőjártat bemegy, a legnagyobb pillanatnyi esőnd uralg, — sőt

az illető keresmárosok a felszólításra azonnal készségesen be is zárják helyiségeiket. Nagyon esalódnék azonban azon gyarló halandó, ki azt hinné, hogy az illető keresmáros reggelig zárva is maradnak, — mert ime, alig hogy elhordja irháját az őrzőjárt, az engedelmes, s a törvény szigorá előtt meghajló keresmáros ismét kinyitja helyiségét s várja a vendégeket! Erre a manipulációra felhívjuk rendőrségünk figyelmét, mely hivatva van a törvény teljes szigorával eljárni az efféle lebujsok s botrány-fészkek tulajdonosai ellen.

Háziipar. Hogy megyénkben a háziipar fejlesztése a legutóbbi időben mily szépen haladt előre, bizonyítják a Bártfán, Zborón stb. felállított tanműhelyek. A kormány legközelebbi megyénkkel s a kassai iparkamarával karöltve, Hétháronon a kerékvártó mesterséget akarja meghonosítani. Ezen célból pályázat is van már hirdelve, mely szerint egy szak- és kereskedelmileg képzett férfi, mint szaktanító alkalmazást nyerhet Hétháronon, avagy pedig önállólag, függetlenül is üzheti ezen iparágat, de egyszersmind kötelezi magát, a tanoncokat díj nélkül kiképezni s később foglalkoztatni őket. Mindezekért a következők fizetés, illetve segélyben fog részesülni az illető: 1. Szabad lakás s műhely-helyiségen kívül 3 évre fizet s, illetve segély fejében évente 800 ft. 2. A tanoncok által elrontott faanyag kárpótlása ezimén 200 ft. 3. A házi ipart üzőknek kiszolgáltatandó szerszámokért 400 ft.; évente összesen 1400 ft. Pályázni kívánók szabályszerűen felszerelt folyamodványukat f. hó 31-éig a kereskedelmi miniszteriumban Rejtő Sándor, iparfelügyelő úrnál nyújthatják be.

Szekesői hid. A közlekedési miniszterium hosszas várakozás után végre engedélyezte az Eperjes és Sebes közti országút emelését, melyet minden évben, gyakran többször is előnt a kiáradt Szekeső, s így a közlekedést megszakítja. A miniszterium az összes költséget 25975 ft 58 krral engedélyezte, melyből 11832 ft 69 kr. a Szekesőn keresztül vezető új hid építésére lesz fordítandó. Az új hidnak hossza 84.4 méter lesz. Megjegyezzük még, hogy az új hid felépítésének költségeihez Eperjes városának is hozzá kell járulnia — s egész jogosan, amennyiben a mostani hid a város s a vámat is ez szedi utána. Ugy az utemelés, mint az új hidnak még ez év folyamán kell elkészülnie, s így biztos reményünk van, hogy az őszi áradások már meg nem akasztják a közlekedést.

Kiállítók figyelmébe A budapesti országos kiállítási bizottság körrendeletet boesátott ki, melyben felhívja a kiállítókat, hogy a kiállításra szánt s bejelentett tárgyakat legkésőbb folyó hó 15-ig küldjék be, annál is inkább, mert később beérkezett tárgyak nem fogadtatnak el. A kiállítók a kiállításra szánt tárgyakat illetőleg, jelentékeny díjleszállításban részesülnek.

Ölész lakások a kiállítás alatt. A fővárosi tanács határozata folytán, a kiállítás tartama alatt, több iskolaépület ölész lakásokul lesz bebutorozva. A kiállítási ölész lakások használatára csak az van jogosítva, ki arra a szabályszerű díj (35 kr.) lefizetése mellett utalványt nyer. Az utalványtulajdonos az utalványán megjelölt teremben, egy szálmamatráczezal, lepedővel, két párnával, takaróval felszerelt és függönyvel elkülönített vaságynak, továbbá széknak, felső polcoknak, ruhafogásnak, mosdó és ivókészletnek és törülköző használatára van jogosítva. Minden épületben külön női termek állanak rendelkezésre. Ruhá és lábbeli tisztításért külön 5 kr. díj fizetendő. Podgyász és értéktárgyak szelvény mellett a vállalat felelősségére, a ruháértárbán tételnek el. A termek és ágyneműek tisztántartása a fővárosi hatóság és orvosi felügyelet alatt áll. Egyes ágyak, vagy külön termek 8—12 személyre már előre rendelhetők a fővárosi központi lakásirodában IV. ker. kötő-utca, honnan a megfelelő összeg beküldése után a kívánt napokra szóló utalvány posta útján megküldetik. Ily rendelményhez egy 5 kros postabélyeg csatolandó. Egyletek, társulatok és ömeges látogatók részére előleges bejelentés el ezer ágy áll rendelkezésre.

A halál előtt A mint már közöltük, Szekeső községben a marha-állományban több tüdővész-eset fordult elő. S mindenek daczára mult hó 16-án az ottani uradalmi istállóból egy bika adatott el, melyet kellő kíséret mellett az eperjesi vágóhidra hajtottak. Alig jöttek ki azonban a község határára, a bika hirtelen összeerogyva — eldőlt. Miután a boncolásnál hevenyes lefolyó lép-fene-kör konstatáltatott, a vágóhídi halál elől megmenekült bika azonnal mindenestől elásatott.

Egy dánus Eperjesen. Arra ugyan egyikünk sem emlékszik, hogy jó Eperjes városában valaha megfordult volna a ködös Dánia születje, pedig hát tulajdonképen mégis járt erre amolyan csoda ember, különben a „Pesti Hirnap” nem mesélhetné a következő históriát: „Bárkány Mária kéréje.” A Berlinben működő, szépségről és tehetségről egyaránt híres művésznőnek, Bárkány Mária-nak, mikor még Hamburgban működött, volt egy dussgazdag dán kéréje, aki azonban kosarat kapott. A kéré a kikosaraztatás után is eljárt a művésznőhöz, s egyszer, amint egy albumban lapozgat, talál egy arcképet, mely a művésznőhöz nagyon hasonlít. Szeme, mosolya, gödröcskéje az állan, — ugyanaz mind s mégis más. „Rokona? — kérde a dussgazdag dán. — Testvérem?, felelé a művésznő; „ezt elveheti, ha akarja . . .” — „Ó is színészno?” — „Nem az.” — „Hát hol van?” —

„Magyarországon, Eperjesen, születinel.” — A dánus kapja magát, szalad Eperjesre, beállít Bárkányékhoz s hoz a testvértől ezer üdvözlötlet, a mivel ugyan senki meg nem bízta. Fogadtatása szívélyes volt s minthogy állítólag üzleti ügyek miatt hosszabban kellett Eperjesen maradnia, meghívták gyakran. Az ifjabb testvér nem sokára jobban tetszett, mint az idősb . . . s mikor nem sokára megkérte, meg is kapta. A művésznővel nem tudattak semmit, csak egyszerre lepték meg azzal, hogy a dán beállított hozzá s bemutatja magát testvérel együtt, a ki ekkor már felesége volt.

Szobatusz A főntezán levő Lehoczky-féle ház első emeletén, dr. Zs. E. jogtanár lakásán, mult hó 26-án éjjel előtt a kályha mellett fekvő fa tüzet fogott. Szerenese azonban, hogy a házban elterjedt nagy füstöt a eseléség csakhamar észrevette, s annak oka után kutatóván, rájött, hogy az a feuntebb említett szobából jön kifelé. Az esetről mindjárt jelentést tettek a rendőrségnek, honnan egynéhány rendőr a tüzoltó őrséggel együtt csakhamar megjelent a helyszínén. Midőn az ajtó feltörték, a fa kosarastól, — sőt már a padozat is erősen lángolt. A rendőrök a tüzoltók segélyével csakhamar eloltották a tüzet, s csakhamar elejét vették a nagy szerencsétlenségnek, mely nemesak a szoba butorzata s a tanár könyvtárát, hanem az egész házat fenyegette.

A szerelem sötét verem. Még pedig milyen!? Hojj! Annak csak G. cipészlegény az egyedüli megmondhatója, a ki tulajdonképen nem esett ugyan semmiféle verembe, — hanem annál sötétebb düttyiba dugták . . . mely sajnos körülménynek tisztán a szerelem az okozója. Szép volt az a kis leány, — nagyon gyönyörű, — G. legalább még ma is azt mondja, — hanem hát nem volt benne köszönet, mert a hűtelen Marsnak egyik fiát deklarálta választott kedvesül s a már ránt G-nak betiltotta a további vizitetteket. A szerelemében mélyen megsértett cipészlegény sajgó sebet oly módon igyekezett gyógyítani, hogy kedden este dühből, méregből, boszúból, irigységből stb. stb. betörte a főntezán levő Premor-féle házban (ott lakott a kedves) az ablakokat. Az üvegcserepek olyan keserves hangon esőrómpöltek le az utca járdájára, mintha csak a szegény cipészlegény esetét siratták volna, a ki midőn reggel a városi kapitány elé állítottott, konokul tagadta a rombolás e művének neki való tulajdonítását. Hanem hát a most már duplán boszút lihegő kedves — konfrontáltatván vele, a tényállást egész terjedelmében elmondá, melynek következtében a dühös hős szerelmes lehűtés céljából a városi árestumok egyik helyiségébe tétetett. A ki azt gondolja azonban, hogy ezzel vége szakadt az ügynek, az nagyon csalatkozik! Ezen kihallgatás után a győnédebb nemhez tartozó kedves vették elő, kire kísül, hogy mint eseléd nines bejelentve a kapitányi hivatalnál, miért is szintén düttyiba tétetett. A hű kedveseket tehát még a börtön sem választotta el egymástól; együtt örültek, együtt szenvednek!

Tüzifa-konfiskálás. A szegény ember élete csakugyan valóságos komédia! . . . A mi szegény népünknek minden szerda s szombaton szabad eljárnia a városi erdőbe hulladék-fát szedni. Ez a földhöz ragadt szegény osztály aztán a szabadalmas napokon egész családonként jár ki fát szedni, s egy-egy család, ha számos tagból áll, igen természetesen annyi fát hoz haza, hogy a saját szükségletének fedezésén felül, még eladásra való is marad. S így ezen esekély kedvezmény szegény népünknek, különösen a téli időben, egynéhány krajczárt is hoz be a konyhájára, amennyiben a fölösleget reggelenként köteg számra ugyanecek szegény embernek, kiknek nem telik méteröltre, szokták eladni. Eladón s vevőn egyformán segítve van ez által! . . . A városi kapitányi hivatal azonban a közelmúlt napokban az összes szegény elárusítóknak konfiskálta a fáját s azt bevittette a városházára, kilátásba helyezvén még bizonyos bírságokat is. Ezt pedig azon jogon tette, hogy az illetőknek, kik a városi erdőbe járnak fát szedni, csakis a saját használatukra tehetik azt. Már akár mint álljon is a dolog, a mi szerény véleményünk az volna, hogy a szegény népet, ha el nem csipik az erdőben, hogy a szabály ellenében gyűjti a fát, nem kellene eltüntetni az elárusítástól! . . . „Leben, und leben lassen!” . . .

Vihar Alsó-Szalókon. Februárius — és vihar! Ez mindenesetre olyan lehetetlenség, a milyet maguk a jó alsó-szalókiak sem láttak soha, s nem is fognak egyhamar meglátni. Pedig hát a mint értesitenek bennünket, Alsó-Szalókon február hó második felében oly nagy vihar dühöngött, mely a kánikulának is becsületére válnék. A haragos ég csapkodta mennyköveit, villámok cikáztak keresztül a levegőben, sőt a mint tudósítanak bennünket, egy ottani fiatal gazda, meg is vakult a villám fényétől. Az irtózatos vihar igen nagy károkat tett különösen a házfedeleken; így pl. a paróchiának a tél fedelét szintén lerántotta, melynek zindelyeiből egyes darabokat még a távol fekvő mezőkön is lehetett találni. Isten óvjon meg minden községet az ilyen csapástól!

Összegegett gyermek. K., határszéli községben mult hó 23-án egy zsellérnek 3 éves János nevű fia, két nagybó testvérel kiment az erdőbe fát szedni. Körülbelül délután 3 óra tájban lélek-szakadva szalad haza a zsellér legidősebb leány-

gyermek és így szól: „Édes anyám, leégett a Janóról a ruha.“ Erre a szülők kiszaladnak a község közelében fekvő erdőbe s látják, hogy a „Janó“ meztelenül fekszik a földön s a rajta volt ruha egészen leégett róla. Valószínűleg az ott nem messze fát vágó emberek által rakott tűzhöz ment s ott ruháskájá tüzet fogott. A kis fiú azon éjjel, a nyújtott orvosi segély dacára meghalt.

Tolvaj vendég. H. György, berzeviczei lakos házába a minapában betért egy Boszak György nevű ember, kit a háziak a legelőzékenyebb vendégszeretettel fogadtak. A vendég tiszteletére s öröme a nagy napnak bőségesen folyt vala a pálinka s mulatozás egész a késő éjszakába. A házbeliek a legvirágosabb kedvben hajtották nyugalomra szesztől nehéz fejüket, a vendég pedig barátságosan elbúcsúzott. H. György neje azonban olyasvalamit vélt hallani, mintha a padon járna valaki, miért is tüstént kiment s meginterpellálta a padlason kódorgót, ki senki más nem volt, mint maga az imént megtraktált vendég. Boszak György azzal nyugtatta meg az asszonyt, hogy a padon aludni akar, mire emez nyugodtan visszament a szobába s édes álomba szenderült. Reggelre virradván azonban az idő, a házbeliek arra a szomorú valóságra ébredtek, hogy Boszak Györgyvel egyszersmind egy 8 frt értékű oldal-szalonna is eltűnt a padról. A vendéget a kiszzebeni járásbírósnak adták át, hol elég lesz elméledni a hazánkban divó vendéjgről!

Megfagyott. A múlt hónapban vig lakodalmat ültek egy gromosi parasztagazda házában. Hogy, hogy nem azt nem tudni? elég az ahhoz, hogy Duhies Anna, gyurkói lakosné is odavetődött. A vendéget szívesen fogadta a lakodalmas nép — s nemesak szép szóval, hanem pálinkával is jól tartotta — elannyira, hogy Duhies Anna, — midőn esteli 11 órakor haza felé indult, teljesen el volt a va. A szesz annyira beleszállt a szerencsétlen asszony lábaiba, hogy azok már nem bírták őt hazáig juttatni, minek folytán Gyurkó község közelében ledőlt a hóba aludni s nem is ébredt fel többé. Reggel férje, Duhies Mihály halva találta a nejét, kit még a szesz melege sem óvhatott meg a megfagyástól. Mindig és mindig csak az az átkozott pálinka, — — s tójtaink még sem okulnak!

Hamis vallomás. Annak idejében egész terjedelmében regisztráltuk lapunkban azt az esetet, hogy Hruce András alsó-polyánkai lakos, Gertner Aron zborói koresmájában teljesen lerészegedvén, tüszőjéből a koresmáros 95 frtnyi pénzt kivette. Kárvallott midőn kijózanodott, jelentést tett a csendőrségnél, mely a tettést Gertner Aron személyében ki is derítette, ki azt vallotta, hogy a pénzt azért vette el H. Andrástól, mert ez neki 150 frttal adósa s Amerikába készül kivándorolni. A koresmáros vissza adta ugyan a pénzt, hanem hát bármint szépítsük is a dolgot, biz' az mindig csak lopásnak deklarálható. A csendőség tehát egész helyesen eselekedett, midőn az elköszött 95 frtnyi pénzösszeg betérjesztése mellett Gertner Aront a szvidnikai kir. járásbírósnál feljelentette. A koresmáros uram persze erre megszeppent s úgy csinálta el a dolgot, — mi áron? azt nem tudjuk, — hogy rávette

Hruce Andrást, hogy a járásbírósnak elmondja, melyet a csendőrségnél tett, vonja vissza s imig en valljon: „A pénzt, mivel én teljesen részeg állapotban voltam, Gertner Aronnak megőrzés céljából adtam át!“ Erre a vallomásra igen természetesen a szvidnikai kir. járásbírósnak felmentette Gertner Aront a lopás vádjá alól. — A csendőség azonban igen helyesen nem hagyta annyiban a dolgot s az ügy teljes s valóságos mibenlétét újlag bejelentette a járásbírósnak, mely valószínűleg szigorúan meg fogja büntetni Gertner Aront épen úgy, mint Hruce Andrást.

Jókor érkezett. Egy vidéki társaságban a jelenlevők a lelkeszt mindenképen arra akarják bírni, hogy áruljon el valamit a gyónási titokból. — Lehetetlen! — védekezik ez: — legelőbb annyit árulhatnék el, hogy első kliensem olyan nő volt, ki férjét megcsalta. E pillanatban új vendégek érkeznek: egy férj a feleségével. Amint a nő megpillantja a lelkeszt, örvendő így szól: — Mennyire örülök, hogy önt itt látom. Hisz tudja, én voltam az első, kit ön meggyónatott.

Növédő-egyesület van alakulóban a fővárosban, a melynek célja megvédeni a családi élet szentségét s akikre már az elvesztett, azoknak némileg pótolni azt s a megélhetést nekik könnyebbé tenni. Menedék helyet nyitni szegény s becsületes nők számára, a javulásra alkalmat nyújtani az eltvedettnek s egy kis helyet szorítani, kenyeret teremteni a társadalomban azoknak, a kiket a sors mostohasága kizárt a család szentélyéből, a hol a nő kezdődik. A lelkes honleányok most még kis tábortáborban, mely az eszme megvalósításán fáradozik, közelebb sikerült egy előkelő főrangú hölgy szívét is megnyerni, minek következtében nem sokára nyilvánosság terére lépnek s márézben hó elején megtartják alakuló közgyűlést. A magyar hölgyekhez intézendő felhívás szerkesztésével Pongrácz Béla hírlapíró biztáék meg, aki egyuttal az egyesületre vonatkozó, hozzá (IV. magyar-uteza 3. sz. I. em 14. ajtó) intézett kérdésekre teljes készséggel ad felvilágosítást s tagságra való jelentkezéseket elfogad.

Egy különöz végrendelete. Mr. George Gardner, egy bosztoni milliomos nemrég meghalt s nevének oly járadékot hagyományozott, mely időleges sulvát tiszta aranyban reprezentálja. A különöz neje most 97 fontot nyom, az évre tehát körülbelül 90,000 frtnyi járadékot kap (1000 arany — 698 font). Magától értetődik, hogy az özvegy ezentul igyekezní fog igényeinek megfelelő sulyu lenni, könnyebedésénél jövedelme is megcsappana. A különöz ember halálózási napján évenként megható gyászünnepegy tartandó, összeköve a gyászos özvegy pontos megmérésével.

A községi képviselőválasztások elbírálására illetékes fokozatokra nézve, a belügyminiszter 23506/84. sz. a. egy konkrét eset alkalmazásból kiadott rendeletében kimondotta, hogy a községi képviselőválasztások elleni panaszok a belügyminiszter eldöntése alá fokozatos felelkezés útján sem tartoznak, mert ezen panaszok elbírálása a törvény értelmében elsősorban a községi igazolóválasztmány, további felelkezés esetében pedig a megye közigazgatási bizottságának hatáskörébe

tartozik, és ez utóbbi hatóság további hozzászólás nélkül végérvényesen dönt.

Közegészségügy. Az egészségügyi törvény végrehajtása még mindig nem vert oly mély gyökeret a községekben, a minőt kellene. Legtöbb helyütt még most is irástudatlan ember végzi a halottkém teendőit és a gyógykezelést szükségeséről még most sincs felvilágosítva a nép. Vannak községek, a hol az elhunytak 50—60%-a minden orvosi gyógykezelés nélkül hal el részint, mert a községben nem lakik orvos és a körorvos elhozatala jelentékenyebb költségbe kerül, másrészt, mert a nép alsóbb rétegei középkori sötét elmaradottságukban, vonakodnak igénybe venni az orvosi segélyt. Temesmegye közönsége segíteni óhajtván e bajokon, igen czélszerű szabályrendeletet alkotott a gyógykezelés kötelezettségéről és a halottkémelés szabályozásáról, de különösen a 7 éven aluli gyermekek gyógykezelésének kötelezettségéről I. Minden községben dobszóval közhírré teendő a) a szülők és gondnokok kötelesek a 7 éven aluli gyermekeket megbetegedés esetében gyógykezeltetni; b) hogy a gyermekek gyógykezeléséért az orvosnak a megállapított látogatási díjnak csak fele fizetendő; a) hogy a vagyontalanok a gyógykezelésért az orvosnak semmit sem kötelesek fizetni; d) hogy a vagyontalanok az orvos által rendelt gyógyszereket a község költségén kapják; e) hogy oly községben, hol orvos nem lakik, ennek a vagyontalanokhoz való elhozatalához a község ingyen fuvar ad; végre f) hogy mindazok, kik a 7 éven aluli gyermekek gyógykezelését elmulasztják, pénzbírsággal vagy elzárással fognak büntettetni. 2. A községi előjárások kötelesek oly községekben, hol orvos nem lakik, a szegényeknek az orvos elhozatalához szükséges előfogathaladéktalanul ingyen rendelkezésére adni; a szegények részére szükséges gyógyszereket a községi szegényalpból megfizetni vagy szegényalap nem léteben vényeket kifizetés végett az elsőfoku hatóság útján a megyei alispánhoz betérjesztetni. Követésre méltó példa, különösen nálunk.

Kis lutri.

Bécsi: február 21. 90. 28. 37. 68. 52.
Brünni: február 25. 3. 60. 51. 11. 37.

Felelős szerkesztő: Hedry Bertalan.
Ki-dótlajdonos: Haitsch Lajos.

Nyilt-tér.

Danksagung.

Allen P. T. Freunden und Bekannten, insbesondere dem hochgeehrten Officiers-Corps des k. k. 67. Inf.-Rgimentes spreche ich für die mir beim Leichen-Begängnisse meines unvergesslichen Sohnes bewiesene aufrichtige Theilnahme auch auf diesem Wege meinen innigsten und herzlichsten Dank.

Wittwe Elise v. Major,
g. b. A z'.

NEM HIVATALOS RÉSZ.

Gazdasági szerek eladása.

Folyó évi márczius hó 3-án Somoson Sárosmegyében, mindenféle

gazdasági szerek és gépezetek.

a bérlet megszűnté következtében önkényes árverés útján a legtöbbet ígérőknek készpénz fizetés mellett eladatnak.

Ugyanott eladó 14 igaz ló, 9 fejős tehén és 1500 db tenyész juh, és egy működésben látható

gazdasági szeszgyár

és egy gözcséplőgé. Bővebb értesítést szerezhetni a somosi uradalmi bérlőnél, (utolsó posta Lemes.)

J. REIF, Specialist, Wien,

Margarethenstrasse 7. im Bazar,
versendet discret.

Gummi- und Fischblasen, nur echte Pariser, per Dutzend fl. 1, 2, 3, 4, feinste fl. 5.
Feinste Pariser Vorsichts-Schwämmchen, per Dutzend fl. 2—3 und fl. 4.
Suspensorium, fl. 1, 1.50, 2 und fl. 3 per Stück
Ferner alle sonstigen Specialitäten für sanitäre Zwecke.
796 26—22

Ein adeliges

GUT

zu Ternye, bestehend aus 150 katastr. Joch Felder und Wiesen ist vom 1 Juli 1885 an zu verpachten.

Näheres zu erfragen bei

Justine v. Bornemissza,
Hauptgasse No. 308.

991. 3—2.

Bizonyítvány.

Az alulírottak egy általuk eszközölt szoros vizsgálat alapján kijelentik, hogy a párisi Cawley és Henry urak francia szivarkapapír-gyárából származó „LE HOUBLON“ szivarkapapírt kitünő minőségűnek, minden idegen alkatrésztől különösen minden az egészségnek ártalmas anyagoktól is mentnek találták.

Bécsben, 1884-i május 24-én.

Al.: Dr. Pohl J. J.

a vegyi technologia nyil. rendes tanára

a csász. kir. műegyetemen.

Al.: Dr. Ludwig E.

az orvosi vegytan cs. k. nyil. rendes tanára

a bécsi egyetemen.

Al.: Dr. Lippmann E.

a vegytan rendk. tanára

a bécsi egyetemen.

(Fentebbi aláírások helyessége Dr. Homann J. csász. kir. jegyző ur által Bécsben bizonyítottat. Fentebbi bizonyítvány aláírattat a csász. kir. külügyministerium és a bécsi francia követés által 1884-i május 28-én.

Nach AMERIKA

am besten und billigsten durch ARNOLD REIF, Wien I., Pestalozziggasse No. 1, ältester Firma 916 dieser Branche. 50—14

Auskunft und Prospective umsonst.

Gegen Baarzahlung zu kaufen gesucht zwei adelige

GÜTER

eines im Preise bis zu 200,000 fl. und ein zweites im Preise bis zu 500,000 fl.

Gefällige Offerten von Besitzern erbeten an kön. ung. pens. Oberförster Horváth & Richard Patz, Wien, Margarethenstrasse Nr 12.